

 सत्यमेव जयते	महाराष्ट्र शासन - सार्वजनिक आरोग्य विभाग राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी कार्यालय, डॉ. नायडू सांसर्गिक रुग्णालय आवार, केनेडी रोड, पुणे - ४११ ००१	 सार्वजनिक आरोग्य विभाग महाराष्ट्र शासन
उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजिआ) तथा उपमुख्य निबंधक (जन्म व मृत्यु) महाराष्ट्र राज्य		कार्यालय ☎ :- ०२० - २६०५९५३० मा.सं. विभाग ☎ :- ०२० - २६०५८६१० फॅक्स क्र. ☎ :- ०२० - २६०५८२९२ ई-मेल crs_d83@yahoo.com
परिपत्रक क्रं. १५ क्र.आमाजिआ/कक्ष-८३/जन्म-मृत्यु नोंदणी केंद्र/८७७४-८८४३/१५ दिनांक:- ०८/१०/२०१५		

प्रति,

- १) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक जन्म-मृत्यु
जिल्हा परिषद (सर्व)
- २) आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु
महानगरपालिका (सर्व)
- ३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका, परेल, मुंबई.
- ४) कार्यकारी अधिकारी तथा निबंधक, जन्म-मृत्यु,
कॅन्टोनमेंट बोर्ड..... (सर्व)

विषय :- नोंदणी केंद्र उघडणे/सरकारी रुग्णालयात नोंदणी केंद्र असणेबाबत.

संदर्भ :- भारत सरकारचे उप महानिबंधक जन्म-मृत्यु यांचे पत्र क्रमांक-
No.1/12/2014-VS(CRS)/2076, dated 31/07/2015.

भारत सरकारच्या पाहणी पत्रकामध्ये अनेक राज्यात असे निर्देशनास आले आहे की, अशासकीय रुग्णालयात जन्म-मृत्यु नोंदणी केंद्र असल्याचे आढळून आले आहे. केंद्र शासनाचे जन्म-मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ च्या कलम २६ मधील तरतूदी व भा.दं.वि. संहिते नुसार निबंधक व उप निबंधक यांना 'लोक सेवक' मानल्याची तरतूद आहे. त्यामुळे अशासकीय रुग्णालयात जन्म-मृत्यु नोंदणी केंद्र असणे हे अयोग्य व चुकीचे असून त्यामुळे कलम २६ मधील तरतूदीचा भंग (Violation) होतो. सार्वजनिक सेवक (Public Servant) यांची निबंधक अथवा उप निबंधक म्हणून नेमणूक करण्याची तरतूद आहे. खाजगी रुग्णालयातील किंवा नर्सिंग होम मधील खाजगी कर्मचा-यांना निबंधक अथवा उप निबंधक नेमणे हे बेकायदेशिर आहे. तसेच अशा निबंधक आणि उप निबंधकांना जन्म-मृत्यु घटनांची नोंद करण्याचे व जन्म अथवा मृत्यु प्रमाणपत्र देण्याचे अधिकार नाहीत. संदर्भासाठी जन्म-मृत्यु नोंदणी अधिनियमातील कलम-२६ ची तरतूद खाली नमूद केली आहे.

Section-26 Registrars and Sub-Registrars to be deemed public servants – All Registrars and Sub-Registrars shall while acting or purporting to act in pursuance of the provision of this Act or any rule or order made there under be deemed to be public servants within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code (45 of 1860).

C:D-83/Circular 2015.in

उपरोक्त प्रकरणी आपणास विनंती करण्यात येते की, आपल्या कार्यक्षेत्रातील संस्थेतील नोंदणी केंद्राचा आढावा व जर खाजगी रुग्णालयाने नोंदणी केंद्र सुरु करण्यात आले असेल तर अशा खाजगी रुग्णालयात सुरु असलेले नोंदणी केंद्र बंद करणे. तसेच त्यांचे रुग्णालयात घडणा-या जन्म-मृत्यू घटनांची नोंदणी रुग्णालय ज्या कार्यक्षेत्रात आहे त्या निबंधकाकडे नोंदणी करणे, यापुर्वी वितरीत केलेले प्रमाणपत्रा बाबतची संबंधीत सर्व कागदपत्रे निबंधक, जन्म-मृत्यू यांचे ताब्यात देणे विषयी आदेशित करावे. रुग्णालयाचे सर्व दप्तर निबंधकाच्या कस्टडी मध्ये ठेवणे. यापुर्वी रुग्णालयाने नागरीकांना दिलेली सर्व प्रमाणपत्रे नागरीकांना अडचणीना सामोरे जावे लागू नये म्हणून पुनश्च: त्या कार्यक्षेत्रातील निबंधकाने वितरीत करणे. याबाबत कांही तक्रारी असतील तर प्राधान्याने या कार्यालयास अवगत करणे.

उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म-मृत्यु
महाराष्ट्र राज्य पुणे-१

प्रत सविनय सादर -

मा. संचालक, आरोग्य सेवा तथा मुख्य निबंधक जन्म-मृत्यु, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१.

Copy submitted to :-

Dy.Registrar General, Government of India, Ministry of Exsternal Affairs,
Office of the registrar, V.S.Division, West lock, R.K.Puram, New Delhi-110066.

सं./No. 1/12/2014- VS (CRS) / 2076

भारतसरकार

GOVERNMENT OF INDIA

गृहमंत्रालय

MINISTRY OF HOME AFFAIRS

भारत के महारजिस्ट्रार का कार्यालय

OFFICE OF THE REGISTRAR GENERAL, INDIA

जीवनांक प्रभाग, पश्चिमी खण्ड-1, रामकृष्णपुरम्, नईदिल्ली - 110066

V.S. Division, West Block -I, R.K. Puram, New Delhi - 110066

Tel- 26177330, Fax: 26104012, E-mail - rkgautamiss.rgi@nic.in

Dated: 31-07-2015

CIRCULAR

Sub: Opening of Registration unit/center in Government Hospitals.

Reference has been made to the inspections undertaken by the team of officers from this office wherein it has come to the notice that in many States Non-Government Hospitals are also functioning as the registration units under Civil Registration System which is not correct and is the violation of provisions under Section 26 of the RBD Act, 1969 wherein it is mentioned that '**Registrars and Sub-Registrars to be deemed public servants**' within the meaning of Indian Penal Code i.e. only public servant could be appointed as Registrar or Sub Registrar, any employee of private hospital or Nursing home is not authorized to work as Registrar or Sub registrar and could not be permitted to register any birth / death event and issue the certificates thereof. In this connection, provision of section 26 of the RBD Act is reproduced below for your reference:

Section 26. Registrars and Sub-Registrars to be deemed public servants—All Registrars and Sub-Registrars shall, while acting or purporting to act in pursuance of the provisions of this Act or any rule or order made thereunder be deemed to be public servants within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code (45 of 1860).

2. In view of the above, you are requested to review the status of institutional registration units and take immediate action if any Private hospital is functioning as registration unit, their order should be immediately withdrawn and direct the in-charge of the said hospital to report all the events occurred in their premises to the concerned Registrar in whose jurisdictional area the hospital/nursing home situated. It is also suggested that all the records for which certificates have already been issued by the said hospital administration must be taken under custody of the concerned registrar and fresh certificates to the general public must be issued to avoid any difficulty to the public in future. The compliance/status report in this regard may be sent to this office on priority basis.

उपसंचालक
आरोग्य सेवा (आ. मृ. जी.आ.)
आवक-भावक..... 4974.....
दिनांक: 1 AUG 2015
आवक:..... कार्य विवरण पत्र.....
अभिज्ञातक:.....

(R.K. Gautam)
Deputy Registrar General

To

1. The Chief Registrar of Births & Deaths of all States/UTs
2. The Directorate of Census operations with the request to take up the matter with the Chief Registrar.

प्रत्येक जन्म एवम् मृत्यु का पंजीकरण सुनिश्चित करें/
"Ensure Registration of Every Birth and Death"